

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН

РУКШИНСЬКА
ТЕРИТОРІАЛЬНА
ГРОМАДА

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

ВСТУП

Рукшинська сільська рада представляє вашій увазі Бюджет для громадян, який забезпечить формування більш відкритих і довірливих відносин між органами місцевої влади та населенням. Щоб у доступній формі розповісти, звідки у бюджеті нашої громади з'являються кошти і куди вони витрачаються.

ШАНОВНІ ЖИТЕЛІ ГРОМАДИ!

Просимо вас долучатися до формування проєктів бюджету нашої територіальної громади. Для надання своїх пропозицій керівникам бюджетних установ. Будьте активними. Від вас залежить розвиток нашої громади та покращення рівня наданих послуг.

Рукшинський сільський
голова **Олег ГОРБАТЮК**

ЩО ТАКЕ БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН?

Бюджет для громадян, який ви тримаєте у руках, – це спрощена, позбавлена технічної мови презентація інформації про бюджет громади.

Бюджет для громадян створений, щоб зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною вам і вашим друзям, колегам, родині.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет громади і побачити своє місце в ньому. Він нагадує, що бюджет громади – це кошти всіх її мешканців і показує, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади, або групи громадян.

Також важливо, що бюджет для громадян демонструє можливості для кожного мешканця громади впливати на формування та витрачання бюджету своєї громади.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ

Фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратитиме. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити. Бюджет, а також зміни до нього затверджуються рішенням місцевої ради.

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ

Гроші, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неоподаткованих надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ

Кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

ТРАНСФЕРТИ

Кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

СУБВЕНЦІЇ

Кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів - з міського в обласний бюджет.

ДОТАЦІЇ

Кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД

Окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад гранти від міжнародних організацій.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД

Кошти, передбачені для надання послуг державними та комунальними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії, лікарні), соціального захисту, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

БЮДЖЕТНИЙ ЦИКЛ

Бюджет – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громади. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій, і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на один рік називається бюджетним циклом і включає 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проєкту бюджету, розгляд проєкту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету, і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

1 СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто, той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також, на які цілі витратитимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

2 СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад відділ освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проєкту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проєкт бюджету оприлюднюється на сайті ради.

3 РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

Попередній проєкт рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проєкт рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проєкт бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет, оприлюднюються на сайті ради.

4 ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникнути необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження кварталних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

5 ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше, ніж 15-те березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятись звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

ЯК МОЖНА ВПЛИВАТИ НА БЮДЖЕТ СВОЄЇ ГРОМАДИ

ЛИПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки.

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управлінні та відділі – звичайним листом поштою чи електронним;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу – контакти дивіться в кінці цього документу. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проєктів.

ТРАВЕНЬ-ЖОВТЕНЬ

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

ЛИСТОПАД-25 ГРУДНЯ

В цей час попередній проєкт проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись незначні зміни.

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проєкту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян – розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

СІЧЕНЬ-ГРУДЕНЬ

В цей час відбуваються закупівлі, фінансування бюджетних установ і організацій, збір податків. За потреби до бюджету вносяться зміни.

- Подати проєкт на конкурс «Бюджету участі». Брати участь в кампаніях агітації та голосуванні за проєкти бюджету участі;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій міської ради, на яких розглядаються бюджетні питання;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету.

СІЧЕНЬ-15 БЕРЕЗНЯ

По завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесію, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

НА ЧОМУ ЗАСНОВАНО БЮДЖЕТ НАШОЇ ГРОМАДИ

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

Розподіл населення за галузями

Сільське господарство: **360**

Промисловість: **163**

Промислові підприємства громади: **2**

Галузі діяльності підприємств: **1**

80 км

доріг потребують
поточного ремонту

30 км

доріг потребують
капітального ремонту

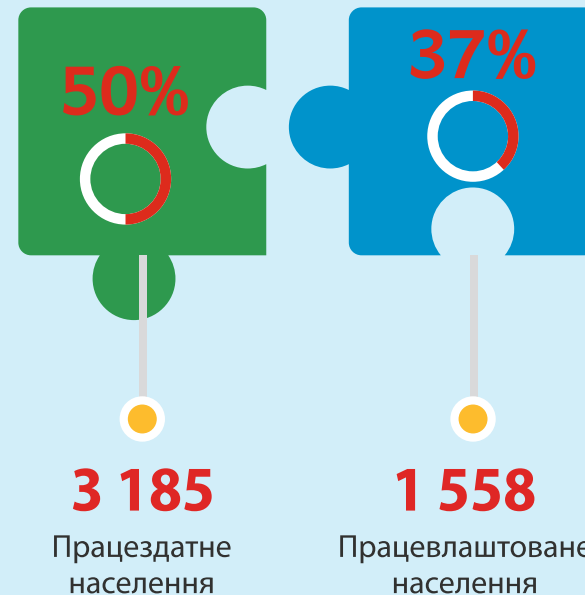
НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

6 587

загальна кількість
 мешканців громади

Земля сільськогосподарського призначення:

6 428,7 га

5

Школи
громади

4

Дитячі
садки

5

ФАПи та
амбулаторії

2

Лікарські
амбулаторії

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ

ЗВІДКИ В БЮДЖЕТІ ГРОШІ

Доходи Рукшинської сільської ТГ за 2021 рік склали 42,2 млн грн.

До бюджету нашої громади надходять кошти від держави на забезпечення потреб освіти та додаткова дотація, які складають 79% всіх доходів. Кошти від громадян у вигляді податків складають 21%

Найбільшу частину власних доходів сплачених громадянами займає сплата ПДФО – 46 %. Також мешканці Рукшинської громади сплачують податки на землю та майно 18%, єдиний податок - 17% та власні надходження бюджетних установ - 7%. Акцизний податок та рентна плата - по 5%.

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ

ЗАГАЛЬНИЙ БЮДЖЕТ ГРОМАДИ
42 258 тис. грн

Базова дотація
11 991 тис. грн
(35,94%)

Субвенція на осіб з особливими потребами
162 тис. грн
(0,49%)

Податок на майно
1 617 тис. грн
(18,19%)

Податок на доходи фізичних осіб
4 080 тис. грн
(45,89%)

Єдиний податок
1 532 тис. грн
(17,23%)

Акцизний податок
447 тис. грн
(5,03%)

Рентна плата
454,8 тис. грн
(5,12%)

Освітня субвенція
20 092,6 тис. грн
(60,21%)

Додаткова дотація
1 122,5 тис. грн
(3,36%)

ТРАНСФЕРТИ - 33 368,1 тис. грн (78,96%)

Доходи від власності та підприємницької діяльності - **2 тис. грн**
(0,02%)

Неподаткові надходження (всього)
756,2 тис. грн (8,51%)

Податок на прибуток підприємств
3 тис. грн (0,03%)

Інші надходження
150 тис. грн
(1,69%)

Податкові надходження (всього)
8 133,8 тис. грн
(91,49%)

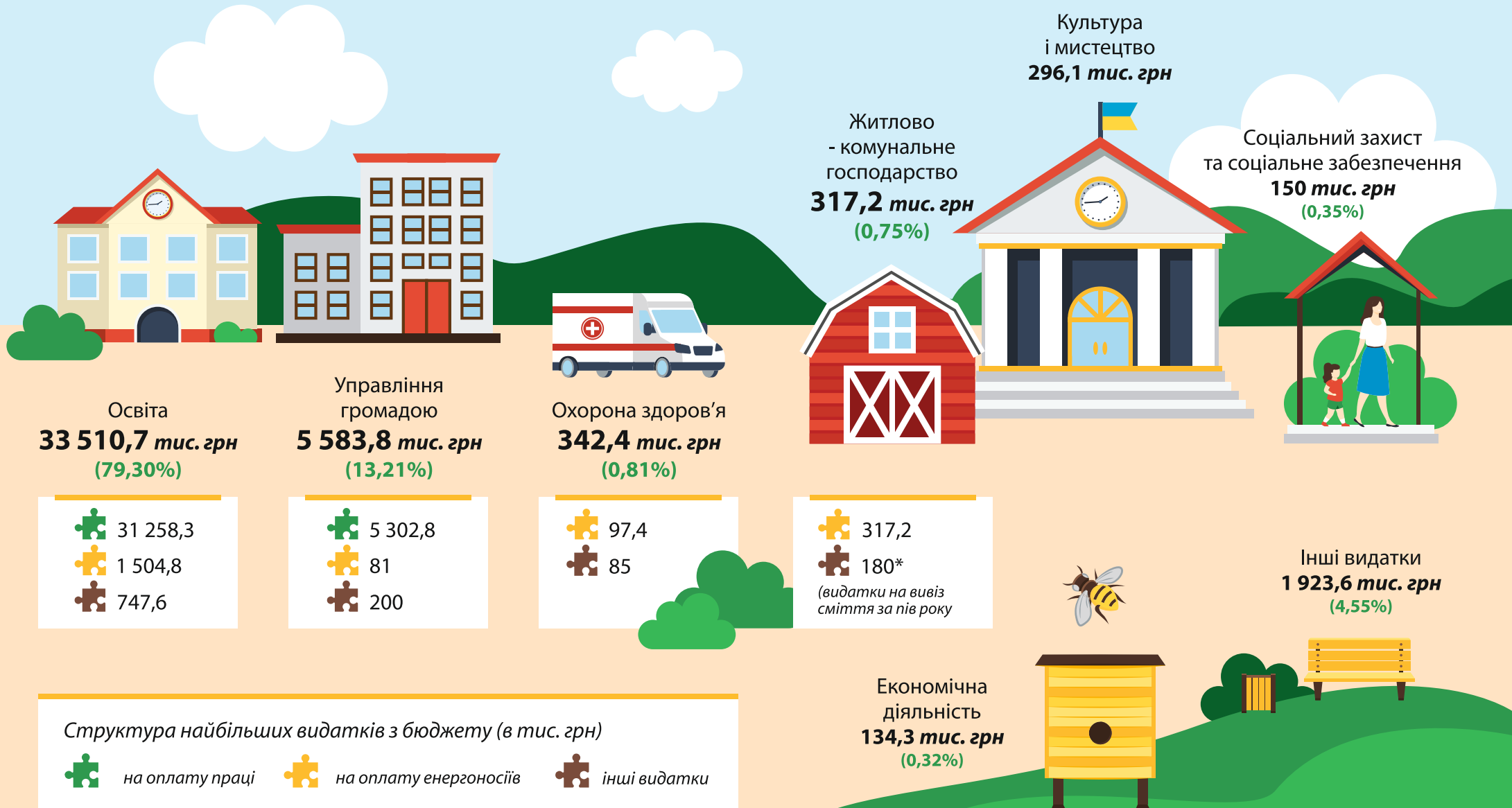
Адміністративні збори та платежі
4,2 тис. грн
(0,05%)

Власні надходження бюджетних установ
600 тис. грн (6,75%)

ВЛАСНІ ДОХОДИ ГРОМАДИ
8 890 тис. грн (21,04%)

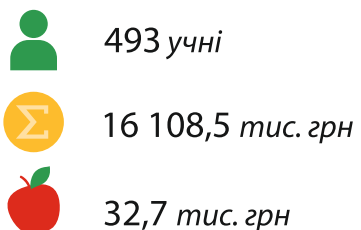
КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ

ВСЬОГО ВИДАТКІВ З БЮДЖЕТУ
42 258,1 тис. грн

ВИДАТКИ В СФЕРІ ОСВІТИ

Рукшинська ЗОШ I-III ст.

Чепоніська ЗОШ I-II ст.

Пригородоцький НВК

Гордівецька ЗОШ I ст.

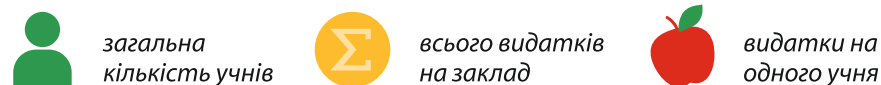
Рашківська ЗОШ I-II ст.

ВСЬОГО:

722 учні у громаді
33 510,7 тис. грн
видатків на освіту
59,3 тис. грн
середня вартість
витрат на 1 учня

Структура видатків на загальноосвітні заклади (в тис. грн)

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Бюджет розвитку громади орієнтований на те, щоб забезпечити стратегічні пріоритети. Зокрема бюджет розвитку Рукшинської ТГ у 2021 році передбачений на впровадження пріоритетної цілі "Забезпечення комфортності проживання на сільських територіях".

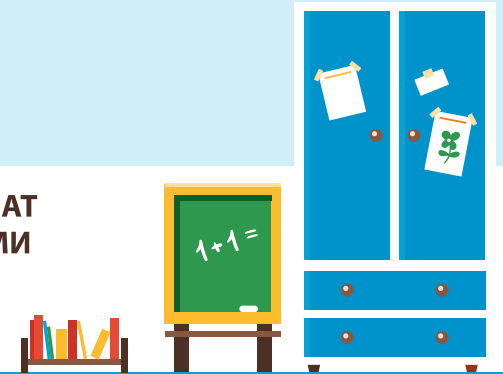
При затвердженні сільського бюджету на 2021 рік бюджет розвитку складав лише 54,5 тис.грн. Однак при внесенні змін до бюджету плануються додаткові видатки бюджету розвитку.

ЗАГАЛЬНА СУМА
БЮДЖЕТУ РОЗВИТКУ:

823 тис. грн

ПРИДБАННЯ ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ РЕСУРСНИХ КІМНАТ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

 54,5 тис. грн

Придбання дитячих майданчиків на території Рукшинського ДНЗ, Чепоніської ЗОШ І-ІІ ст., Пригородоцького НВК (власний внесок громади спільно з Програмою ДОБРЕ)

 88,5 тис. грн

Придбання та встановлення світлофора по вул.Головній біля школи в с.Рукшин (на виконання заходів Програми безпеки на території Рукшинської ТГ)

 50 тис. грн

Придбання кардіографа та комп'ютера для Рукшинської АЗПСМ)

 50 тис. грн

Капітальний ремонт громадського будинку по вул.Головній, 61 в с.Рукшин

 580 тис. грн

Бюджет розвитку громади (в тис. грн)

 При затвердженні бюджету

 При внесенні змін до бюджету (за рахунок коштів субвенції на соціально-економічний розвиток окремих територій)

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ:

Гондуряга Інна Іванівна – начальниця
фінансового відділу Рукшинської сільської ради
тел. 095 844 54 52

60030, Чернівецька область,
Дністровський район, село Рукшин.
Вулиця Головна, 35 А

(03731) 42 2-10

rukshyn1456@gmail.com

<http://rukshynska.gromada.org.ua>

Рукшинська територіальна громада

ЯК ПОДАТИ ПРОПОЗИЦІЮ ДО БЮДЖЕТУ РУКШИНСЬКОЇ ГРОМАДИ?

**У період липня – вересня 2021 року
ви можете подавати свої пропозиції:**

Безпосередньо до відділу фінансів
сільської ради Рукшинської ТГ за адресою:
**60030, Чернівецька область, Дністровський
район, село Рукшин, вул. Головна, 35А.**

На електронну пошту ТГ:
rukshyn1456@gmail.com

Запрошуємо вас долучитися до участі
в робочих групах з формування проєкту
бюджету на наступний рік. За інформацією
про те, як долучитись до робочої групи,
звертайтеся до старост, депутатів або
безпосередньо у сільську раду.

***Подати електронну пропозицію
до бюджету громади на
наступний рік можна тут:***

